

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

De ijs, qui non promoti sacramenta conficiunt, vel ministrant. Cap. VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

21. q. 3. supra citatum, & ita etiam tenent alij apud Ricc. d. ref. 206.

Limita 2. in Episcopo, & monacho iuxta auth. Presbyteros C. de Episcop. & Cler. ubi etiam legitima tutela illis intar dicitur. verum hæc auth. correctæ fuit per d. text. in cap. peruenit 86. dist. et ibidem dicit glos. in ver. tutelas, ubi etiam notat, quod ad tutelam miserabilium personarum omnes Clerici seu Monachi tenentur per tex. in c. episcopus gubernationem 88. dist.

14 An verò clerici possint aliquid lucrari ex honesto artificio? Resp. affirmatiuè ex cap. nunquam de Consecr. dist. 5. c. clericus vultu, & cap. seq. 91. dist. etiam sine necessitate Genuens. in Prax. Archiepif. cap. 62. num. 12. ubi dicit, hanc esse magis communem Grass. par. 2. lib. 3. cap. 2. num. 26. Ricc. in Prax. p. 1. ref. 328. differt siquidem negotiatio ab artificio, quia negotiatio tunc dicitur, quando res empta non mutata forma alteri venditur: artificio verò dicitur, quando prima forma totaliter est mutata, ut ibidem dicit Genuens. n. 2. & alij. vnde licitum est clericis emere vnam, ut vinum faciant, vel oliuas, ut oleum vendant Fer. qq. mor. par. 1. q. 94. numer. 3. & seq. Ricc. in Prax. p. 3. ref. 204. vel emere lanam, & ex ea pannum conficere, præsertim per interpositas personas Vulp. in Prax. iudic. d. c. 33. nu. 4. nisi artificium huiusmodi esset illicitum, aut non conueniens statui clericali, puta pelles, vel coria aptare, taxillos, & chartas lusorias, seu arma bellica conficere, & similia, quæ prohiben-

tur per elemen. 1. de V. it. & hon. cleric. 15 ric. vnde quamuis possint clerici vendere etiam per minutum, & in domibus ecclesiæ vinum recollectum in proprijs, aut beneficiorum possessionibus, hoc tamen non eis licet per seipos, sed per alios Genuens. d. cap. 62. num. 7. & 8. Ricc. in Prax. par. 1. ref. 328. Vulp. d. cap. 33. num. 10.

16 Vltimò notandum est, quod ut clericus dicatur negociator, plures actus requiruntur, & ideo non sufficeret vnus rei emptio, aut venditio glos. & Bart. in l. 1. §. licet ff. de Tribut. act. Ricc. in Prax. par. 1. ref. 328. & p. 3. ref. 201. Vulp. in Prax. iudic. cap. 33. nu. 9. & alij communiter.

S V M M A R I V M.

- 1 Qua pœna plectitur qui non promotus sacramenta conficit, vel ministrat.
- 2 An eadem pœna puniatur sacerdos, qui absque approbatione ordinarij præsumit audire sacras confessiones.
- 3 Item an eandem pœnam incurrat clericus sacerdos bis in die celebrans.
- 4 An laicus celebrans missam, vel audiens sacras confessiones incurrat irregularitatem.
- 5 An Episcopus possit dispensare in huiusmodi irregularitate.

C A P. VIII.

De ijs qui non promoti sacra-
menta conficiunt, vel
ministrant.

IN cap. 1. de Cler. nō
ordinat. ministr. Cle-
ricus non ordina-
tus, qui se pro cle-
rico ordinato gerit
deponitur ita vt numquam ordi-
netur. Sed ex constitutione Cle-
mentis VIII. quicumque non pro-
motus ad sacrum Presbyteratus
ordinem repertus fuerit, missarū
celebrationem usurpasse, vel sa-
cramentum penitentię ministras-
se a Iudicibus sanctę Inquisitio-
nis, vel locorum ordinarijs tam-
quam ecclesię misericordię indi-
gnus abijciendus est, & ab ordi-
nibus ecclesiasticis, si quos ha-
buerit, ritę degradatus statim cu-
ria seculari per Iudices secula-
res debitis pœnis plectendus tra-
ditur, ut refert Leo in T. hesur. for.
eccles. par. 3. cap. 4. num. 58. Barbosa
de offic. ob. pot. Episc. par. 2. ab. 40.
num. 25. Piasco in Prax. par. 2. c. 14.
num. 94. & hac pœna puniendi sūt
etiam minores 23. annis dummo-
dō vigesimū ætatis annum com-
pleverint, vt statuit Urbanus VIII
refte Dian. par. 4. tr. 7. ref. 11. & 12.
vbi etiam obseruat, quod in In-
quisitione Hispanica hæc pœna tra-
ditionis Curie seculari non est
hactenus in vsu, sed delinquens
arbitrio Iudicis punitur inspecta
qualitate facti, & personarum.

Hęc tamen pœna non habet locū

contra eos, qui sunt iam Presby-
teri, & non approbati presument
audire confessiones: quia dicta
constitutio loquitur de non pro-
motis arg. l. si Preses ff. de Pœn. glo.
in cap. 1. ver. Italia de Tempor. ord.
in 6. Dian. par. 4. tr. 7. d. ref. 11. sed
tunc deponuntur iuxta c. placuit
de Pœnit. dist. 6. & notat etiam
Lezan. in sum. q. 9. reg. 10. l. cap. 19.
num. 41. neque id procedit in
clerico sacerdote bis in die absq.
necessitate, seu legitima causa ce-
lebrante, quem pœna arbitraria
esse puniendum dicit Ferrus q. 7.
mor. par. 1. q. 40. num. 5. Ricc. in
Prax. for. eccles. par. 1. ref. 312. vbi
refert, quod in Curia Archiepisc.
Neapol. quidam sacerdos, qui plu-
res missas celebrabat eodem die,
fuit per triennium ad tritremes
damnatus, & suspensus a celebra-
tione missę: & in hoc etiam casu
contra similes delinquentes pro-
cedunt Inquisitores Barbosa. d. p. 2.
all. 40. nu. 46. non tamen priuati-
uē, ut d. Dian. d. p. 4. tr. 7. ref. 12.

Quæres, an laicus celebrans
missam, vel audiens sacras confes-
siones, incurrat irregularitatem?
affirmatiuē respondet Nauar. in
M. x. cap. 27. num. 242. quia solē-
niter facit actum appropriatum
ordini presbyterali, & hanc sen-
tentiam tenent alij DD. apud Diā.
par. 4. tr. 2. ref. 77. per tex. in cap. 1.
de Cler. non ordin. min.

Sed contraria sententia videtur
verior: quia hæc irregularitas nō
est in iure expressa; textus enim
in d. cap. 1. loquitur de Clerico nō
ordinato; & ideo non debet ex-
tendi ad laicos, cum simus in pœ-

N a n n a l i -

An, & quando Clerici possint
in Curia sœculari testi-
monium ferre.

nalibus Henriq. lib. 2. c. 29. §. 1. &
lib. 14. cap. 6. §. 1. Suar. de Censur.
disp. 11. sect. 3. num. 22. & alij quos
refert, & sequitur Bonacin. de cen-
sur. disp. 7. q. 3. pun. 6. num. 1. Dian.
loco cit.

5 Quæres 2: An Episcopus possit
dispensare in huiusmodi irregu-
laritate cum Clerico, qui non or-
dinatus solemniter baptizauit, aut
missam celebravit?

Rêsp. quod potest dispensare,
vt ministret in susceptis, non au-
tem vt ascendat ad superiores or-
dines; nisi delictum sit occultum,
tunc enim etiam quoad vterio-
res ordines dispensare potest, ita
Petrus Cornelia in 3. par. D. Thom.
tract. 7. de Irregular. disp. 7. dub. 2.
quæst. 2. quem refert Dian. loc. cit.
d. res. 77. vers. verum.

S V M M A R I V M.

1 Quando in causis civilibus, &
criminalibus possit clericus testi-
monium ferre.

2 An possit clericus per suum supe-
riorem compelli ad ferendum
testimonium in casu sangui-
nis.

3 Quando ad evitandam irregula-
ritatem profit protestatio, quod
ad pœnam sanguinis non inten-
dit.

4 Quando testis tenetur in re natu-
ra se se offerre ad testandum,
potest clericus testimonium fer-
re præmissa dicta protestatio-
ne.

Dico 1. quod in causis ci-
uilibus, & criminalibus
ad defensionem rei, vel
etiam contra ipsum reum in ijs
causis criminalibus, vbi non ve-
nit imponenda pœna sanguinis,
sed agitur civiliter ad pœnam
carcerationis, & similes, potest
Clericus in foro sœculari cum li-
centia Episcopi examinari Ricc.
in Collect. dec. 597. par. 3. idem de
Regulari dicit Lezan. in sum. q. 7.
reg. to. 1. cap. 11. num. 24. nullamq.
incurrit irregularitatem ferens
testimonium in fauorem rei, si ob
id sequatur mors Accusatoris:
quia ipsius dictum per se, & ex
natura sua ordinatur ad manife-
standam rei innocentiam, & ad
illius defensionem; Vnde mors
accusatoris respectu testis censetur
sequi per accidens ex ipsius
testificatione: ad incurrendam au-
tem irregularitatem opus est, vt
adsit causa proxima ad mortem,
vel factum ex sui natura sit ad il-
lam directum, ita Saur. de Cens.
lib. 6. cap. 18. num. 11. Suar. disp. 47.
sect. 4. num. 9. Filliuc. to. 1. tract. 19.
c. 9. nu. 257. Vgol. de Irregular. 7.
n. 7. quos refert, & sequitur Dian.
par. 4. tr. 2. res. 96. quibus adde Bo-
nacin. de Censur. disp. 7. q. 4. pun. 3.
num. 4.

2 Dico 2. quod sicut Clericus,
vel Monachus nequit testimonium
ferre